

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KLAIPĖDOS APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2026 m. liepos 7 d. Nr. 21RE2-304 (AG2-225/15-2026)

Klaipėda

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyrius (toliau – ir Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Marinos Adomaitės, Evaldo Ambrozaičio (posėdžio pirmininkas ir pranešėjas) ir Ingos Drąsutavičienės, sekretoriaujant Margaritai Žiobakaitei, dalyvaujant pareiškėjai X. Y.,

2026 m. liepos 2 d. viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotolinio ryšio priemonėmis išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos X. Y. skundą atsakovei Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos 2026 m. gegužės 6 d. rašto Nr. 2D-11245 panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Komisijoje 2026 m. birželio 6 d. rezoliucija priimtas nagrinėti pareiškėjos X. Y. skundas atsakovei Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos (toliau – ir Inspekcija), kuriuo ji prašo:

- 1) panaikinti Inspekcijos 2026 m. gegužės 6 d. raštą Nr. 2D-11245 (toliau – ir Raštas);
- 2) įpareigoti Inspekciją iš naujo išnagrinėti skundą, išsamiai įvertinant visas pateiktas aplinkybes ir įrodymus.

Skunde pareiškėja nurodo, jog ji 2026 m. balandžio 20 d. Inspekcijai el. paštu pateikė pranešimą dėl galimo žemės naudojimo paskirties pažeidimo, kartu pateikiant įrodymus. Pažymi, jog 2026 m. gegužės 6 d. gavo Raštą, kuriame buvo nurodyta, jog žemės naudojimo pažeidimų nėra ir atsisakyta atlikti žemės naudojimo valstybinės priežiūros patikrinimą. Su tuo nesutinka ir teigia, kad 2026 m. balandžio mėn. paskutinę savaitę ginčo žemės sklype patikra įvyko, t. y. automobiliu atvykę du asmenys su patikros lapais tikrino ir fotografavo sklype esančius statinius, kalbėjosi su sklypo savininkais, tačiau ūkyje jokie renginiai tuo metu nevyko. Teigia, jog nors Inspekcija galimai atliko patikrinimą vietoje, priimtas sprendimas nėra pakankamai motyvuotas ir pagrįstas, nes nebuvo individualiai ir išsamiai įvertintas visas pateiktas įrodymų visetas. Tvirtina, kad sistemingas renginių ir lankytojų aptarnavimo organizavimas žemės ūkio paskirties sklype, kuriame nėra suformuota kaimo turizmo sodyba, kelia pagrįstų abejonių dėl faktinio žemės naudojimo pobūdžio atitikties nustatytai paskirčiai, kuriai reikėtų kitos paskirties ar kitų leidimų nei tradicinei žemės ūkio produktų gamybai. Nurodo, jog pats ūkis interneto svetainėje edukaciją apibrėžia kaip iki 1 valandos trukmės veiklą, tačiau papildomai organizuoja 3 valandų gimtadienius ir kitus renginius, kurie savo pobūdžiu nėra vien žemės ūkio veiklos pristatymas ar edukacija, o atitinka komercinių renginių ir laisvalaikio paslaugų veiklą. Tvirtina, kad Rašte nebuvo įvertinti pateikti įrodymai apie vykdomą veiklą, t. y. kad sklype vykdoma nuolatinė lankytojų priėmimo veikla už mokestį, organizuojami gimtadieniai, renginiai ir kt. Taip pat nesutinka, kad visa veikla laikytina integralia žemės ūkio veiklos dalimi, neįvertinus, ar faktiškai nedominavo komercinės paslaugos lankytojams.

Pareiškėja Komisijos posėdžio metu prašė tenkinti skundą jame ir posėdžio metu išdėstytų argumentų pagrindu.

Atsakovė Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos atsiliepimu su pareiškėjos skundu nesutinka ir prašo jį atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime nurodo, kad Inspekcija, vykdydama žemės naudojimo valstybinės priežiūros funkciją, turi teisę vykdyti planinius ir neplaninius patikrinimus, kurių metu tikrinama ar žemę naudojantys asmenys laikosi žemės naudojimo reikalavimų pagal Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatymo (toliau – ir Priežiūros įstatymas) 24 straipsnio 3 dalyje nurodytą baigtinį kriterijų sąrašą, ir tik šių patikrinimų metu nustatiusi žemės naudojimo tvarkos pažeidimus, turi teisę vykdyti administracinių nusižengimų teiseną bei pažeidimą padariusiems asmenims pateikti privalomuosius nurodymus nustatytiems pažeidimams pašalinti. Pabrėžia, jog Inspekcija, veikdama tiek pagal Priežiūros įstatymo 7 straipsnio 2 dalyje įtvirtintą statybos valstybinės priežiūros apimtį, tiek pagal Priežiūros 22 straipsnio 2 dalyje numatytą žemės naudojimo valstybinės priežiūros apimtį, neatlieka žemės sklypuose vykdomų renginių, lankytojų srauto analizės, infrastruktūros paskirties vertinimo bei veiklos masto ir intensyvumo vertinimo. Paaiškina, jog nagrinėjamu atveju, Inspekcija, įvertinusi faktines aplinkybes, nusprendė neatlikti žemės valstybinės priežiūros patikrinimo vadovaudamasi teisės aktais ir tą pagrįstai nurodė Rašte, nes skunde aprašyta vykdoma veikla neturi administracinio nusižengimo požymių Inspekcijos kompetencijos ribose.

Nurodo, jog Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės duomenimis, žemės sklypo, esančio adresu (*duomenys neskelbtini*) Vilniaus r. sav. (toliau – ir Žemės sklypas), pagrindinė žemės naudojimo paskirtis – žemės ūkio, naudojimo būdas – kiti žemės ūkio paskirties žemės sklypai. Remiasi Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 2 straipsnio 4, 22 dalimis, 3 straipsniu, 24–28 straipsniais, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2024 m. birželio 17 d. įsakymu Nr. D1-199 patvirtintu Žemės naudojimo būdų turinio aprašu (toliau – ir Aprašas), Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo (toliau – ir ŽŪMŪKPI) 2 straipsnio 1, 13, 22 dalių nuostatomis ir teigia, jog žemės ūkio veikla, apima ne tik žemės ūkio produktų gamybą, bet ir su šia veikla susijusias paslaugas. Vertina, jog nagrinėjamu atveju edukacinės veiklos su alpakomis (susipažinimas, alpakų maitinimas ir pan.) yra tiesiogiai susijusios su gyvulininkystės veikla, grindžiamos ūkyje vykdomais procesais ir nėra savarankiška, nuo ūkininkavimo atsietą komercinę veiklą, o vertintina kaip vientisa ūkinė veikla. Be to, pareiškėjos pateikti papildomi įrodymai bei nurodyti teiginiai savaime neįrodo, kad žaidimų aikštelė ir / ar centras bus įrengiami / statomi ar, kad Žemės sklypas naudojamas ne pagal paskirtį ar naudojimo būdą.

Nurodo, jog Raštu pareiškėjai paaiškinta, kaip teisės aktuose apibrėžiamas ir detalizuojamas kitas žemės ūkio paskirties žemės sklypų naudojimo būdas ir jo turinys, žemės ūkio veikla, ir atitinkamai, remiantis teisiniu reglamentavimu, pagrįstai padaryta išvada dėl Žemės sklypo naudojimo.

Tvirtina, jog įvertinus teisinį reglamentavimą, nėra pagrindo konstatuoti, kad edukacinė veikla prieštarauja Žemės sklypo paskirčiai ar nustatytam naudojimui būdai, taip pat nėra pagrindo ją kvalifikuoti kaip savarankišką alternatyvią veiklą, nes ji yra tiesiogiai susijusi su žemės ūkio produktų gamyba ir ją papildo, o ne pakeičia.

Nurodo, jog Inspekcija, nustatiusi, kad neturi kompetencijos nagrinėti pareiškėjos 2025 m. liepos 9 d. pareiškimą, 2025 m. liepos 22 d. raštu Nr. 2D-18213 persiuntė jį kompetentingai įstaigai, t. y. Vilniaus rajono savivaldybės administracijai. Be to, Inspekcija, atsižvelgdama į tai, kad pareiškėja 2026 m. balandžio 20 d. skunde iš esmės nenurodė naujų aplinkybių ir duomenų, leidžiančių abejoti Inspekcijos parengto 2025 m. liepos 22 d. rašto Nr. 2D-18213 pagrįstumu, pareiškėją Raštu informavo, kad vadovaudamasi Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir VAI) 11 straipsnio 3 dalies 3 punktu, įvertinusi, kad skundo turinys ir jame keliama klausimai iš esmės sutampa su Inspekcijai anksčiau pateiktu skundu, kuris buvo išnagrinėtas teisės aktų nustatyta tvarka, ir konstatavusi, kad skunde nepateikta naujų faktinių duomenų ar aplinkybių, galinčių turėti įtakos anksčiau statybos valstybinės priežiūros srityse priimto sprendimo pagrįstumui ar sudarančių prielaidas jį peržiūrėti, skundą statybos valstybinės priežiūros srityse palieka nenagrinėtą. Pažymi, jog Inspekcija

duomenų, kad Vilniaus rajono savivaldybės administracija būtų atsisakiusi nagrinėti pareiškėjos 2025 m. liepos 9 d. pareiškimą ar jį grąžinusi atgal nagrinėti Inspekcijai, neturi.

Tvirtina, jog skundžiamas Raštas yra teisėtas ir pagrįstas, priimtas kompetencijos ribose, laikantis procedūrų, o pareiškėja iš esmės nenurodė Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau ir – ABTĮ) 91 straipsnyje įtvirtintų Rašto panaikinimo pagrindų, todėl prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsakovės atstovas Komisijos posėdyje nedalyvavo, apie posėdžio laiką ir vietą atsakovei pranešta tinkamai. Atsiliepime atsakovė prašė bylą nagrinėti atsakovės atstovui nedalyvaujant.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 14 straipsnio 6 dalimi, numatančia, jog bylos šalių ir (ar) jų atstovų neatvykimas į administracinių ginčų komisijos posėdį, jeigu jiems buvo apie tai tinkamai pranešta, nėra kliūtis nagrinėti skundą (prašymą) ir priimti sprendimą, ginčas išnagrinėtas atsakovės atstovui nedalyvaujant.

Skundas atmetinas.

Byloje kilo ginčas dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos 2026 m. gegužės 6 d. rašto Nr. 2D-11245 teisėtumo bei įpareigojimo atlikti veiksmus pagrįstumo.

Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės išrašas patvirtina, kad pareiškėjai (*duomenys neskelbtini*) pirkimo–pardavimo sutarties Nr. (*duomenys neskelbtini*) pagrindu asmeninės nuosavybės teise priklauso žemės sklypas, esantis Vilniaus r. sav., (*duomenys neskelbtini*).

Nustatyta, jog pareiškėja 2026 m. balandžio 20 d. skundu kreipėsi į Inspekciją, prašydama atlikti neplaninį patikrinimą vietoje, gretimame žemės sklype (kadastro Nr. (*duomenys neskelbtini*)), esančiame adresu (*duomenys neskelbtini*) Vilniaus r. sav. (minėta, toliau – ir Žemės sklypas), įvertinant realų žemės naudojimo pobūdį, nustatyti, ar vykdoma veikla nėra komercinių paslaugų veikla žemės ūkio paskirties sklype, įvertinti statinių naudojimo teisėtumą. Nurodė, jog Žemės sklype, kuris yra žemės ūkio paskirties ir kuriame įsteigtas (*duomenys neskelbtini*) ūkis, deklaruota, jog vykdoma gyvulių – alpakų auginimo veikla, nuolat ir pakartotinai vykdoma organizuota veikla, kuri savo pobūdžiu atitinka komercines paslaugas (edukacijos su gyvūnais, renginiai su maitinimosi ir poilsio veiklomis). Nurodė, jog veikla vykdoma ištisius metus, visais savaitgaliais ir kartais darbo dienomis, su nuolatiniais lankytojų srautais ir lankytojams pritaikyta infrastruktūra, kuri nėra epizodinė ar ūkinės veiklos pobūdžio. Pažymėjo, jog Žemės sklypo teritorija pritaikyta lankytojams, yra nuoroda „(*duomenys neskelbtini*)“ prie įvažiavimo iš (*duomenys neskelbtini*) g. link sklypo, įvažiavus į Žemės sklypą, numatytos stovėjimo vietos. Paaiškino, jog lankytojams yra pastatytas biotualetas su praustuviu, Žemės sklype įrengtos 2 pavėsinės, stalai, lauko žaidimų kambarys ir kt. Pažymėjo, jog tokia veikla gali neatitikti žemės ūkio paskirties naudojimo reikalavimų ir galimai vykdoma be būtino teritorijų planavimo pagrindo.

Skundžiamame Rašte Inspekcija vadovavosi Žemės įstatymo 2 straipsnio 16 dalimi, 21 straipsnio 1 punktu, 32 straipsnio 4 dalimi, 36 straipsniu, Priežiūros įstatymo 24 straipsnio 3 dalies 1 punktu, Aprašo 5 punktu, ŽŪMŪKPI 2 straipsnio 13, 18, 19, 22 dalimis ir nurodė, kad atsižvelgiant į tai, kad Žemės sklypo, kurio pagrindinė paskirtis yra žemės ūkio, o naudojimo būdas – kiti žemės ūkio paskirties žemės sklypai, pareiškėjos skunde nurodyta veikla (alpakų auginimas ir vykdomos edukacijos bei kitos veiklos su alpakomis) laikytina atitinkančia nustatytą naudojimo paskirtį ir neprieštaraujančia teisės aktų reikalavimams, nes vykdant įvairias veiklas su alpakomis, kaip pramoninę veiklą kitiems asmenims, kartu (tuo pačius metus) vykdoma ir žemės ūkio produktų gamyba (auginamos alpakos), kaip tai numatyta Aprašo 5 punkte. Taip pat pažymėta, kad teisės aktuose įtvirtintas žemės ūkio veiklos apibrėžimas yra platus ir apima ne tik tradicinę produkcijos gamybą, bet ir su ja glaudžiai susijusias bei ją papildančias veiklas, kurios prisideda prie ūkio gyvybingumo ir tvarumo. Nurodė, kad alpakų auginimas akivaizdžiai patenka į pirminės gamybos sampratą, o kartu vykdomos edukacinės bei pažininės veiklos laikytinos ne savarankiška alternatyviaja veikla, bet integralia ūkinės veiklos dalimi, didinančia žemės ūkio veiklos ekonominį efektyvumą ir socialinę vertę. Nurodė, kad tokia praktika

atitinka šiuolaikines kaimo plėtros kryptis, skatinančias ūkių diversifikaciją, tačiau nepaneigia pagrindinio veiklos pobūdžio kaip žemės ūkio veiklos. Atsižvelgiant į tai, sprendė, jog nėra pagrindo šios veiklos kvalifikuoti kaip prieštaraujančios žemės sklypo naudojimo paskirčiai ar laikyti ją alternatyviąja veikla, kadangi ji yra tiesiogiai susijusi su vykdoma žemės ūkio produktų gamyba ir ją papildoma. Padarė išvadą, kad nagrinėjama situacija neatitinka Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ir ANK) 261 straipsnio 1 dalies.

Atsižvelgiant į aptartas aplinkybes, sprendė, jog Inspekcija žemės naudojimo valstybinės priežiūros patikrinimo neatliks, nes skunde aprašyta vykdoma veikla neturi administracinio nusižengimo požymių Inspekcijos kompetencijos ribose.

Dėl statybos valstybinės priežiūros nurodė VAI 11 straipsnio 3 dalies 3 punktą ir tai, jog įvertinus, kad skundo turinys ir jame keliami klausimai iš esmės sutampa su Inspekcijai anksčiau pateiktu skundu, kuris buvo išnagrinėtas teisės aktų nustatyta tvarka, ir konstatavus, kad skunde nepateikta naujų faktinių duomenų ar aplinkybių, galinčių turėti įtakos anksčiau statybos valstybinės priežiūros srityse priimto sprendimo pagrįstumui ar sudarančių prielaidas jį peržiūrėti, skundą statybos valstybinės priežiūros srityse palieka nenagrinėtą. Taip pat pažymėta, jog Inspekcija 2025 m. liepos 22 d. raštu Nr. 2D-18213 persiuntė pareiškėjos pareiškimą kompetentingai įstaigai, t. y. Vilniaus rajono savivaldybės administracijai.

Ginčo santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatymas (minėta, toliau ir – Priežiūros įstatymas), Lietuvos Respublikos žemės įstatymas, Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymas (toliau – ir ŽŪMŪKPI), Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (minėta, toliau – ir VAI), Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2024 m. birželio 17 d. įsakymu Nr. D1-199 patvirtintas Žemės naudojimo būdų turinio aprašas (minėta, toliau – ir Aprašas), Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (toliau – ir Taisyklės), ir kiti teisės aktai.

Vadovaujantis VAI 2 straipsnio 10 dalimi, prašymas – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus. Pagal VAI 2 straipsnio 12 dalį, skundas – asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame tas asmuo nurodo, kad yra pažeistos jo ar kito asmens teisės ar teisėti interesai, ir prašo juos apginti. VAI 11 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles.

Pagal Taisyklių 45 punktą, į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį: į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš VAI 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.1 papunktis); į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktualiu klausimu atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.2 papunktis); į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma VAI 13 straipsnyje nustatyta tvarka (45.3 papunktis); į prašymą, nenurodytą šių taisyklių 45.3 papunkčiuose, atsakoma laisva forma (45.4 papunktis).

Pažymėtina, jog Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, aiškindamas Priežiūros įstatymą, subjektų teisę kreiptis į Inspekciją ir teisę skusti Inspekcijos sprendimus, yra nurodęs, kad pareiškėjo teisė kreiptis į Inspekciją su skundu <...> ir teisė atitinkamą Inspekcijos padalinio administracinį sprendimą apskusti teismui (šiuo atveju Komisijai) neturi būti išplečiama į kitų asmenų <...> galbūt pažeistų teisių ar teisėtų interesų gynimą, tai reiškia, kad pareiškėjo skundą nagrinėjantis teismas (šiuo atveju Komisija) turi patikrinti, ar Inspekcija, <...> ar pagrįstai nustatė / nenustatė nurodomus pareiškėjo teisių ir teisėtų interesų pažeidimus <...>, taip pat įvertinti, ar dėl ginčijamo Inspekcijos padalinio administracinio sprendimo kyla materialinės teisinės pasekmės pareiškėjui. Jei pareiškėjo nurodomi faktai <...> nėra susiję su materialinių teisių pasekmėmis pareiškėjui, jis turi teisę būti informuotas apie administracinės procedūros rezultata, ir ginčo nagrinėjimas teisme negali būti plečiamas į kitų asmenų teisių ir teisėtų interesų gynimą (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2020 m. sausio 8 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1792-502/2019).

Žemės įstatymo 32 straipsnio 4 dalyje numatyta, jog Inspekcija: 1) organizuoja ir vykdo žemės naudojimo valstybinę priežiūrą; 2) atlieka kitas Priežiūros įstatyme nustatytas funkcijas. Žemės įstatymo 36 straipsnyje numatyta, jog žemės naudojimo valstybinę priežiūrą Priežiūros įstatymo nustatyta tvarka organizuoja ir vykdo Inspekcija, koordinuoja Aplinkos ministerija. Žemės naudojimo valstybinę priežiūrą – Inspekcijos organizuojama ir vykdoma žemės savininkų ar naudotojų veiklos priežiūra, kuria siekiama užtikrinti tinkamą žemės naudojimą ir teisinę apsaugą, taip pat identifikuoti teisės aktų pažeidimus ir pagal kompetenciją taikyti pažeidėjams įstatymų nustatytas sankcijas (Žemės įstatymo 2 straipsnio 16 dalis).

Inspekcijos veiklą bei kompetenciją žemės naudojimo valstybinės priežiūros srityje reglamentuoja Priežiūros įstatymas, kurio 22 straipsnio 2 dalyje ir 24 straipsnio 3 dalyje yra įtvirtinta žemės naudojimo valstybinės priežiūros apimtis. Priežiūros įstatymo 22 straipsnio 2 dalyje numatyta, jog žemės naudojimo valstybinę priežiūrą apima: 1) planinius ir neplaninius žemės naudojimo patikrinimus, kurių metu tikrinama, ar žemę naudojančias asmenis laikosi žemės naudojimo reikalavimų pagal šio įstatymo 24 straipsnio 3 dalyje nurodytus kriterijus; 2) asmenų prašymų, skundų, susijusių su žemės naudojimo valstybine priežiūra, nagrinėjimą; 3) privalomųjų nurodymų pateikti reikalingą informaciją, dokumentus, pašalinti patikrinimų metu nustatytus teisės aktų pažeidimus teikimą; 4) konsultacijų ir metodinės pagalbos, susijusių su žemės naudojimo valstybine priežiūra, teikimą ir kitus prevencinius veiksmus, kuriais siekiama mažinti pažeidimų, susijusių su žemės naudojimu: teisės aktų analizę, informacijos apie teisės aktų taikymą vertinimą ir viešinimą, prevencinius patikrinimus; 5) kitus šiame įstatyme ir kituose žemės naudojimo valstybinę priežiūrą reglamentuojančiuose teisės aktuose nurodytus su žemės naudojimo valstybine priežiūra susijusius Inspekcijos veiksmus. Priežiūros įstatymo 24 straipsnio 3 dalyje numatyta, jog žemės naudojimo valstybinės priežiūros pareigūno vykdomo planinio ar neplaninio žemės naudojimo patikrinimo metu, pildant Inspekcijos vadovo nustatytos formos patikrinimo aktą, tikrinama, ar: 1) tikrinami objektai naudojami pagal pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir naudojimo būdą; <...> 3) vykdant ūkinę ir kitą veiklą, tikrinamuose objektuose nepažeidžiamos teritorijų planavimo dokumentuose ar žemės valdos projektuose nustatytos žemės sklypų ribos, savavališkai neužimama ir (ar) nenaudojama žemė, vandens telkiniai ir kt.

Priežiūros įstatymo 23 straipsnio 2 dalyje reglamentuota, jog Inspekcija neplaninius žemės naudojimo patikrinimus atlieka: 1) viešojo administravimo subjektų, fizinių asmenų, juridinių asmenų ir jų padalinių, kitų juridinio asmens statuso neturinčių organizacijų ir jų padalinių pateiktų skundų pagrindu; 2) savo iniciatyva, kai pagal turimą informaciją kyla įtarimų dėl žemės naudojimo teisėtumo; 3) vykdydama teisėsaugos ir kitų valstybės institucijų pavedimus. Priežiūros įstatymo 24 straipsnio 4 dalis numato, kad <...> neplaninių žemės naudojimų patikrinimų mastas priklauso nuo su šio įstatymo 23 straipsnio 2 dalyje nurodytu patikrinimo pagrindu susijusių pažeidimų.

Priežiūros įstatymo 24 straipsnio 8 dalyje reglamentuota, jog žemės naudojimo planinio ir neplaninio patikrinimų metu nustatčius žemės naudojimo tvarkos pažeidimų, 1) Inspekcija įstatymuose nustatytais atvejais ir tvarka vykdo administracinių nusižengimų teiseną (Priežiūros įstatymo 24 straipsnio 8 dalies 1 punktą); 2) neteisėtus veiksmus atlikusiam asmeniui, o kai toks nenustatytas, žemės sklypo ar jo dalies, kurioje (-iame) nustatyti žemės naudojimo tvarkos pažeidimai, savininkui (valstybinės žemės patikėtiniui privalomasis nurodymas surašomas tik tada, kai nėra žemės valdytojo ar naudotojo), valdytojui ar naudotojui per 5 darbo dienas nuo žemės naudojimo tvarkos pažeidimų nustatymo dienos pateikia privalomąjį nurodymą per jame nurodytą ne ilgesnį kaip 6 mėnesių terminą šiuos pažeidimus pašalinti.

Remiantis aptartu teisiniu reguliavimu, darytina išvada, jog Inspekcija, vykdydama žemės naudojimo valstybinę priežiūrą, turi teisę vykdyti planinius ir neplaninius patikrinimus, kurių metu tikrinama ar žemę naudojančias asmenis laikosi žemės naudojimo reikalavimų pagal Priežiūros įstatymo 24 straipsnio 3 dalyje nurodytą baigtinį kriterijų sąrašą ir nustatčiusi žemės naudojimo tvarkos pažeidimus, turi teisę vykdyti administracinių nusižengimų teiseną bei pažeidimą padariusiems asmenims pateikti privalomuosius nurodymus nustatytiems pažeidimams pašalinti.

Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės išrašo duomenimis, tikrinamo žemės sklypo, esančio adresu (*duomenys neskelbtini*) Vilniaus r. sav., pagrindinė naudojimo paskirtis – žemės ūkio, žemės sklypo naudojimo būdas – kiti žemės ūkio paskirties žemės sklypai. Kaip matyti iš pareiškėjos

kartu su skundu teiktų nuotraukų, ginčo Žemės sklype vyksta edukacinės veiklos su alpakomis (susipažinimas, alpakų maitinimas ir pan.).

Žemės įstatymo 2 straipsnio 4 dalyje nustatyta, jog pagrindinė žemės naudojimo paskirtis – teritorijos gamtinių ypatumų, tradicinės žmonių veiklos, socialinės ir ekonominės plėtos poreikio nulemta pagrindinio žemės naudojimo kryptis, numatyta teritorijų planavimo dokumente ar žemės valdos projekte, nuo kurios priklauso šios teritorijos planavimo ir žemės naudojimo sąlygos. Žemės įstatymo 2 straipsnio 22 dalyje numatyta, jog žemės sklypo naudojimo būdas – teritorijų planavimo dokumentuose ar žemės valdos projektuose nurodyta veikla, kuri teisės aktų nustatyta tvarka leidžiama pagrindinės žemės naudojimo paskirties žemėje. Žemės įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje nustatyta, jog pagal pagrindinę žemės naudojimo paskirtį Lietuvos Respublikos žemės fondas skirstomas į: 1) žemės ūkio paskirties žemę; 2) miškų ūkio paskirties žemę; 3) vandens ūkio paskirties žemę; 4) konservacinės paskirties žemę; 5) kitos paskirties žemę.

Žemės įstatymo 24 straipsnio 2 dalyje numatyta, jog pagal teritorijų planavimo dokumentuose ar žemės valdos projektuose nustatytą naudojimo būdą žemės ūkio paskirties žemės sklypai skirstomi į: 1) mėgėjų sodo žemės sklypus; 2) sodininkų bendrijų bendrojo naudojimo žemės sklypus; 3) specializuotų sodininkystės, gėlininkystės, šiltnamių, medelynų ir kitų specializuotų ūkių žemės sklypus; 4) rekreacinio naudojimo žemės sklypus; 5) kitus žemės ūkio paskirties žemės sklypus. Žemės įstatymo 23 straipsnio 7 dalyje numatyta <...> žemės sklypams nustatomi šio įstatymo 24–28 straipsniuose nurodyti žemės naudojimo būdai. Žemės naudojimo būdų turinį nustato Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2024 m. birželio 17 d. įsakymu Nr. D1-199 patvirtintame Žemės naudojimo būdų turinio apraše numatyta, jog kiti žemės ūkio paskirties žemės sklypai – tai kiti žemės sklypai, nepriskirti mėgėjų sodo žemės sklypų, sodininkų bendrijų bendrojo naudojimo žemės sklypų, specializuotų sodininkystės, gėlininkystės, šiltnamių, medelynų ir kitų specializuotų ūkių žemės sklypų bei rekreacinio naudojimo žemės sklypų žemės naudojimo būdams, kuriuose galima žemės ūkio veikla (žemės ūkio, maisto produktų gamyba ir apdorojimas, ūkyje pagamintų ir apdorotų žemės ūkio produktų perdirbimas ir šių produktų realizavimas, paslaugų žemės ūkiui teikimas, geros agrarinės ir aplinkosauginės žemės būklės išlaikymas). Šiuose sklypuose galimi ūkininkų sodybų ir žemės ūkio veiklai ar alternatyviajai veiklai reikalingi statiniai.

ŽŪMŪKPI 2 straipsnio 22 dalyje numatyta, jog žemės ūkio veikla – veikla, apimanti žemės ūkio produktų gamybą, savos gamybos žemės ūkio produktų perdirbimą ir iš jų pagamintų maisto ar ne maisto produktų realizavimą, taip pat paslaugų žemės ūkiui teikimą ir (arba) geros agrarinės bei aplinkosaugos žemės būklės palaikymą, žemės ūkio kooperatinėmis bendrovėmis (kooperatyvais) pripažintų kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) žemės ūkio produktų supirkimą iš savo kooperatinės bendrovės (kooperatyvo) narių, jų realizavimą, iš savo narių supirktų žemės ūkio produktų perdirbimą ir iš jų pagamintų maisto ir ne maisto produktų realizavimą. ŽŪMŪKPI 2 straipsnio 13 dalyje nustatyta, kad pirminė gamyba – žemės ūkio produktų gamyba, įskaitant ir auginimą, derliaus nuėmimą, melžimą, gyvūnų veisimą. ŽŪMŪKPI 2 straipsnio 1 dalyje numatyta, jog alternatyvioji veikla – bet kuri veikla kaimo vietovėje, nepriskiriama žemės ūkio veiklai.

Remiantis aptartu teisiniu reguliavimu, spręstina, kad žemės ūkio veikla, apima ne tik žemės ūkio produktų gamybą, bet ir su šia veikla susijusias paslaugas. Todėl tai vertinant, spręstina, jog Inspekcija pagrįstai Rašte vertino, kad edukacinės veiklos su alpakomis (susipažinimas, alpakų maitinimas ir pan.) yra tiesiogiai susijusios su gyvulininkystės veikla, grindžiamos ūkyje vykdomais procesais ir nėra savarankiška, nuo ūkininkavimo atsieta komercinė veikla, o vertintina kaip vientisa ūkinė veikla. Rašte pareiškėjai išsamiai paaiškinta, kaip teisės aktuose apibrėžiamas ir detalizuojamas kitas žemės ūkio paskirties žemės sklypų naudojimo būdas ir jo turinys, žemės ūkio veikla, ir atitinkamai, remiantis teisiniu reglamentavimu, pagrįstai padaryta išvada, kad alpakų auginimas ir vykdomos edukacijos bei kitos veiklos su alpakomis laikytina atitinkančia nustatytą naudojimo paskirtį ir neprieštaraujančia teisės aktų reikalavimams. Taip pat Rašte pagrįstai padaryta išvada, jog alpakų auginimas akivaizdžiai patenka į pirminės gamybos sampratą, o kartu vykdomos edukacinės bei pažintinės veiklos laikytinos ne savarankiška alternatyviaja veikla, bet integralia ūkinės veiklos dalimi, didinančia žemės ūkio veiklos ekonominį efektyvumą ir socialinę vertę. Atkreiptinas dėmesys ir į tai,

jog pareiškėja Komisijos posėdžio metu negalėjo įvardinti, kaip yra pažeidžiamos jos teisės dėl to, kad gretimame Žemės sklype auginamos alpakos ir vykdoma edukacinė veikla.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Inspekcija pagrįstai sprendė, kad nėra pagrindo konstatuoti, kad edukacinė veikla prieštarauja Žemės sklypo paskirčiai ar nustatytam naudojimui ir dėl to kaip nors būtų pažeidžiamos pareiškėjos teisės, todėl pagrįstai nuspręsta žemės naudojimo patikrinimo neatlikti ar taikyti ANK 261 straipsnio 1 dalyje numatytą atsakomybę.

Skundžiamo Rašto dalyje dėl statybos valstybinės priežiūros Inspekcija vadovavosi VAI 11 straipsnio 3 dalies 3 punktu, nurodyma, kad Inspekcija 2025 m. liepos 22 d. raštu Nr. 2D-18213 persiuntė pareiškėjos 2025 m. liepos 11 d. skundą nagrinėti pagal kompetenciją Vilniaus rajono savivaldybės administracijai. Atsižvelgiant į tai bei įvertinusi, kad skundo turinys ir jame keliama klausimai iš esmės sutampa su Inspekcijai anksčiau pateiktu skundu, kuris buvo išnagrinėtas teisės aktų nustatyta tvarka, ir konstatavusi, kad skunde nepateikta naujų faktinių duomenų ar aplinkybių, galinčių turėti įtakos anksčiau statybos valstybinės priežiūros srityse priimto sprendimo pagrįstumui ar sudarančių prielaidas jį peržiūrėti, skundą statybos valstybinės priežiūros srityse paliko nenagrinėtą.

VAI 11 straipsnio 3 dalies 3 punkte numatyta, jog prašymas ar skundas viešojo administravimo subjekto vadovo arba jo įgalioto pareigūno ar valstybės tarnautojo, kito įstatymų nustatytą specialų statusą turinčio fizinio asmens sprendimu gali būti nenagrinėjamas, jeigu paaiškėja, kad dėl to paties klausimo atsakymą yra pateikęs arba sprendimą yra priėmęs viešojo administravimo subjektas, į kurį kreiptasi, arba kitas kompetentingas viešojo administravimo subjektas ir asmuo nepateikia naujų duomenų, leidžiančių abejoti ankstesnio atsakymo pagrįstumu ar ginčyti viešojo administravimo subjekto priimtą sprendimą.

Byloje nustatyta, jog Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato (*duomenys neskelbtini*) rajono policijos komisariato 2025 m. liepos 11 d. raštu Nr. 10-S-14488(11.24E-10) Inspekcijai buvo persiustas pareiškėjos pranešimas, kuriame ji pranešė apie gretimame Žemės sklype vykstančias edukacines veiklas, vykdomas įvairius renginius, jų metu keliamą triukšmą ir kt. Inspekcija 2025 m. liepos 22 d. raštu Nr. 2D-18213 persiuntė pareiškėjos pareiškimą Vilniaus rajono savivaldybės administracijai. Inspekcija 2025 m. liepos 22 d. rašte Nr. 2D-18213 vadovavosi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, kuriame 6 straipsnyje numatytos savarankiškosios savivaldybės funkcijos, tarp kurių: statinių naudojimo priežiūra įstatymų nustatyta tvarka, kūno kultūros ir sporto plėtojimas, triukšmo prevencija ir triukšmo valstybinio valdymo įgyvendinimas (Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 21, 29, 35 punktai).

Atsižvelgiant į tai, kad pareiškėja 2026 m. balandžio 20 d. skunde taip pat kėlė panašius klausimus, susijusius su renginių organizavimu ir kt. bei iš esmės nenurodė naujų aplinkybių, todėl Inspekcija teisėtai ir pagrįstai vadovavosi VAI 11 straipsnio 3 dalies 3 punktu ir nenagrinėjo pareiškėjos skundo dalies dėl statybos valstybinės priežiūros.

Atsakovės Rašte išdėstytos faktinės aplinkybės yra pakankamos šiam sprendimui priimti, ginčo teisinius santykius reglamentuojančios teisės normos taikytos tinkamai, iš skundžiamo Rašto turinio aiškus jo priėmimo pagrindas, todėl skundžiamas Raštas yra teisėtas, atitinkantis VAI 10 straipsnio reikalavimus, todėl atsakovės Rašto panaikinti nėra pagrindo.

Nustačius, kad skundžiamas Raštas yra teisėtas ir pagrįstas, todėl nėra pagrindo tenkinti išvestinį pareiškėjos reikalavimą ir įpareigoti skundą išnagrinėti iš naujo.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsniu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjos X. Y. skundą atsakovei Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos 2026 m. gegužės 6 d. rašto Nr. 2D-11245 panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkas

Evaldas Ambrozaitis

Komisijos narės

Marina Adomaitė

Inga Drąsutavičienė